

Dosarul nr. 2ra-2204/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Oxana Parfeni)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Angela Bostan, Anatol Pahopol, Veronica Negru)

DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Victor Coval,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Coval împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de poliție, constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Victor Coval și s-a menținut hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani, prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Victor Coval,

constată:

La 14 octombrie 2017, Victor Coval a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de poliție, constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral (f.d. 3-5, 19).

În motivarea acțiunii a menționat că, prin hotărârea din 13 februarie 2017 a Judecătoriai Soroca, care a fost menținută prin decizia din 05 aprilie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă contestația sa, fiind încetat procesul contravențional intentat în privința sa în baza art. 70 din Codul contravențional și s-a anulat procesul-verbal și decizia agentului constator din 05 aprilie 2016, prin care i s-a aplicat sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 120 unități convenționale, ceea ce constituie 2 400 de lei.

În acest sens, reclamantul a relevat că procesul contravențional nominalizat i-a cauzat prejudicii morale considerabile, deoarece despre sancțiunea aplicată a aflat

la 13 aprilie 2016, când se afla internat în spitalul raional „A. Prisacari”, secția boli interne.

Mai mult decât atât, procesul-verbal a fost întocmit cu încălcări de procedură, deoarece lipsește semnătura agentului constatator, a contravenientului și a victimei. Totodată, martorii care au semnat procesul-verbal sunt persoane terțe pe care i-a invitat agentul constatator din holul IP Soroca și care nu au fost martori oculari la săvârșirea presupusei fapte prejudiciabile.

La 15 aprilie 2016, a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit la 05 aprilie 2016. Iar după remiterea materialului contravențional în instanța de judecată și în urma luării de cunoștință cu acesta, în prezența grefierii și a agentului constatator al IP Soroca – Vasile Leșan, a depistat că procesul-verbal contestat a fost semnat de către agentul constatator.

Astfel, reclamantul a considerat că, agentul constatator nejustificat la atras la răspundere contravențională, deoarece în acțiunile sale nu a existat componenta contravenției incriminate din motivul lipsei elementelor constitutive ale acesteia, fapt constatat de altfel prin hotărârea din 13 februarie 2017 a Judecătoria Soroca și decizia din 05 aprilie 2017 a Curții de Apel Bălți.

Respectiv, Victor Coval a opinat că, în temeiul Legii 1545 din 25 februarie 1998, statul urmează să-i repare prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite ale agentului constatator ce a întocmit în privința sa procesul-verbal și decizia din 05 aprilie 2016, prin care a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 70 din Codul contravențional și i-a aplicat sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 120 unități convenționale, ceea ce constituie 2 400 de lei.

Totodată, reclamantul Victor Coval a invocat durata excesiv de îndelungată de examinare a contestației sale depuse împotriva procesului-verbal și deciziei din 05 aprilie 2016. Or, procedura judiciară a durat aproape 12 luni – de la 19 aprilie 2016 până la 05 aprilie 2017.

Prin urmare, statul urmează să-i repare, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale nominalizate.

În privința prejudiciului moral pretins ca fiindu-i cauzat, reclamantul a evocat că acesta se manifestă prin suferințele suportate în rezultatul acțiunilor ilicite ale organelor de poliție, fapt ce a succedat înrăutățirea stării de sănătate, iar drept consecință a fost nevoit să suporte cheltuieli bănești considerabile pentru tratament.

În această ordine de idei, reclamantul Victor Coval a solicitat încasarea din contul bugetului național a sumei de 2 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală – Inspectoratului de Poliție Soroca; constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei contravenționale; și încasarea sumei de 20 000 de lei cu titlu de satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea acestui drept.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, (f.d. 40) s-a atras în proces Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, (f.d. 115, 123-129) s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de Victor Coval.

Prin decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 160, 161-170) s-a respins apelul declarat de Victor Coval și s-a menținut hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Prima instanță și instanța de apel și-au întemeiat soluțiile adoptate pe dispozițiile articolului 6 § 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale; art. 2 alin. (1), (2) și (3), art. 4 alin. (2) și (3) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului de executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești; art. 1, art. 3, art. 6 și art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești; art. 1405 și art. 1422 din Codul civil.

În consolidarea soluțiilor sale, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și Curtea de Apel Chișinău au constatat lipsa încălcării dreptului lui Victor Coval la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, or, ședințele de judecată în cadrul acelei cauze civile au fost stabilite consecutiv la un interval relativ mic și rezonabil, iar amânările și întreruperile examinării cauzei au avut loc din motive întemeiate, precum examinarea cererii de recuzare, neprezența lui Victor Coval și a părții vătămate la ședința de judecată. La fel, procedura judiciară a fost îndelungată, însă nu excesiv, din motive justificative, printre care aflarea judecătorului în concediu medical, demisionarea judecătorului, acordarea concediului de îngrijire a copilului judecătorului raportor, participarea acestuia la ședința Colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor.

Astfel, făcând o apreciere cumulului criteriilor în dependență de care se apreciază rezonabilitatea termenului de examinare a cauzei, instanțele de fond au conchis că, perioada de referință în speța dedusă judecătii nu depășește limita rezonabilității. Or, instanțele de judecată au acționat cu bună credință, cu suficientă diligență și au întreprins toate măsurile necesare în vederea examinării rapide, obiective și sub toate aspectele a cauzei contravenționale.

Succesiv, instanțele de fond au notat că pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, în cazul în care se pretinde despăgubirea prejudiciilor materiale și morale, urmează să existe și să fie întrunite cumulativ (minim o condiție), atât a circumstanțelor prevăzute de art. 6, cât și cele de la art. 3.

În acest sens, s-a constatat că Victor Coval nu întrunește condițiile impuse de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 pentru angajarea răspunderii Statului în urma pretinselor acțiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Or, în privința acestuia nu a fost emis niciun act judecătoresc prevăzut de art. 6 din această Lege.

La 23 august 2018, Victor Coval a declarat recurs împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 173-176, 177).

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei; circumstanțele constatate contravin materialelor cauzei; nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat normele de drept material.

În acest sens, recurentul a menționat că prima instanță eronat a ajuns la concluzia că Ministerul Justiției nu este subiect al raportului material litigios. Or, prin prisma Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 organul care reprezintă statul pe această categorie de dosare este Ministerul Justiției, și nu organul care a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție. Chiar și așa, instanțele de fond au omis faptul că, prin încheierea din 29 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu.

În această ordine de idei, recurentul Victor Coval a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă integral acțiunea.

Prin încheierea din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Victor Coval împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost considerat admisibil și transmis Colegiului lărgit pentru examinare în fond.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în partea respingerii capătului de cerere privind constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi în sensul admiterii parțiale a acestei pretenții, din considerentele ce succed.

În conformitate cu articolul 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Materialele cauzei atestă că, la 05 aprilie 2016, în privința lui Victor Coval a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria și numărul 48430280506673037 în baza art. 70 din Codul contravențional. Totodată, prin decizia agentului constator al IP Soroca din aceiași dată, lui Victor Coval i-a fost aplicată o sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 70 unități convenționale, echivalentul a 2 400 de lei (f.d. 12, 6, 8-9).

Prin hotărârea din 13 februarie 2017 a Judecătorei Soroca, care a fost menținută prin decizia din 05 aprilie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă contestația depusă de Victor Coval împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria și numărul 48430280506673037 întocmit la 05 aprilie 2016; s-a încetat procesul contravențional intentat în privința lui Victor Coval, din motivul nulității procesului-verbal; și s-a anulat decizia agentului constatator de sancționare a lui Victor Coval (f.d. 6, 8-9).

În condițiile speței, Victor Coval invocă încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a contestației sale depuse împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria și numărul 48430280506673037 întocmit la 05 aprilie 2016.

În contextul dat, Colegiul reține că prin prisma art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Aderent, alineatul (2) al aceluiași articol prescrie că, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului.

În acest sens, și articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale garantează respectarea drepturilor persoanei la un proces echitabil. Sensul acestei norme acoperă un domeniu foarte larg și include mai multe elemente: accesul liber la justiție în materie civilă și penală; examinarea cauzei în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil; examinarea cauzei de către un tribunal independent, imparțial stabilit prin lege; publicitatea pronunțării hotărârilor judecătorești; prezumția nevinovăției; dreptul persoanei acuzate de a fi informată despre natura acuzației sale, de a beneficia de înlesnirile necesare apărării, de a avea un apărător, de a fi asistat de un interpret, dreptul la contradictorialitatea procesului penal și egalitatea armelor în cadrul acestuia etc.

La examinarea faptului dacă a fost sau nu încălcat termenul rezonabil de judecare a unei cauze, urmează a fi identificată dacă aceasta face parte din categoria celor civile sau penale, trebuie evaluată rezonabilitatea duratei procedurilor în comparație cu circumstanțele cauzei, complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților relevante, și la importanta cauzei pentru reclamant.

Astfel, pentru a aprecia data începerii curgerii termenului de examinare a cauzei, instanța urmează să identifice primordial dacă procedura intră în sfera penalului în sensul articolului 6 § 1 din Convenție. Pentru a determina dacă o abatere contravențională se califică ca „penală”, în sensul Convenției, trebuie stabilită dacă norma care definește abaterea aparține dreptului penal, trebuie examinată natura abaterii, precum și natura și gradul de severitate ale pedepsei care a fost aplicată persoanei în cauză, luând în considerație obiectul și scopul articolului 6 al Convenției. La acest capitol, Înalta Curte de la Strasbourg a reamintit că aceste criterii sunt alternative, și nu cumulative, iar pentru ca articolul

6 să devină aplicabil, este suficient ca abaterea în cauză să fie, prin natura sa, „penală” din punctul de vedere al Convenției sau ar trebui să facă persoana în cauză pasibilă de o sancțiune care, datorită naturii sale și gradului de severitate, ține, de obicei, de domeniul „penal” (cauza Ziliberberg c. Moldovei, hotărârea din 01 februarie 2005, § 29, 31).

Colegiul notează că, în speța de bază, reclamantul a fost sancționat cu amendă contravențională, care în esență nu a avut scopul de compensare materială pentru un prejudiciu, dar de a pedepsi și de a preveni. În acest sens este important de subliniat că, caracterul punitiv este, tradițional, caracteristica distinctivă a pedepselor penale (cauza Ozturk c. Germaniei, § 53].

În această ordine de idei, având în vedere faptul că, caracterul general al legii contravenționale și scopul pedepselor, care este atât de a pedepsi, cât și de a preveni, sunt suficiente pentru a arăta că, în sensul articolului 6 al Convenției, Colegiul deduce că, abaterea de care a fost acuzat Victor Coval poate fi privită ca o abatere ce intră în sfera penalului în sensul articolului 6 § 1 din Convenție (cauza Lauko c. Slovaciei, hotărârea din 2 septembrie 1998, § 58).

Succesiv, instanța de recurs învederează că, potrivit jurisprudenței naționale și ale CtEDO, în materia penală, data curgerii termenului începe la ziua înaintării acuzației penale, care nu obligatoriu coincide cu ziua recunoașterii în calitate de bănuț, învinuit, sau ziua unui alt act de procedură, prin care persoanei i se recunoaște oficial o altă calitate de acuzat, și se termină odată cu o hotărâre definitivă prin care s-a soluționat fondul acuzației.

Începutul termenului procedurii urmează a fi calculat din ziua intrării dosarului în instanță, iar data expirării termenului survine odată ce a devenit definitivă hotărârea judecătorească prin care s-a soluționat fondul acuzației.

În speță, începutul termenului procedurii urmează a fi calculat din 20 aprilie 2016 când a fost înregistrată cauză în instanța de judecată, or, această dată este confirmată însăși prin numărul dosarului 46-5r-948-20042016, atribuit de în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, unde ultima combinație de cifre reprezintă data calendaristică când a fost efectuată acțiunea. Totodată, data expirării termenului procedurii judiciare este ziua de 05 aprilie 2017, când a fost adoptată și pronunțată decizia Curții de Apel Bălți și în baza căreia a devenit irevocabilă hotărârea judecătorească prin care s-a soluționat fondul acuzației.

Coroborând circumstanțele constatate și relevate supra, Colegiul vădește procedura judiciară de examinare a contestației depuse de Victor Coval împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria și numărul 48430280506673037 întocmit la 05 aprilie 2016 a durat de la din 20 aprilie 2016 și până la 05 aprilie 2017, ceea ce presupune 11 luni și 16 zile.

În această ordine de idei, Colegiul constată că, instanțele inferioare eronat au constatat netemeinicia prezentei acțiuni în partea constatării faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei. Or, în conformitate cu articolul 454 (1) din Codul contravențional, cauza contravențională se judecă în termen de 30 de zile de la data intrării dosarului în instanță.

Respectiv, prin prisma acestei norme legale, care are un caracter imperativ, Victor Coval avea o speranță legitimă în partea examinării contestației sale în termenul legal de 30 de zile, prevăzut de lege, și nicidecum nu în 11 luni și 16 zile.

Mai mult decât atât, analizând materialele din dosarul contravențional, anexate la raportul prezentat de Judecătoria Soroca (f.d. 54-99), Colegiul atestă că partea pârâtă – Ministerul Justiției, în sarcina cui este pusă probațiunea în partea lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, nu a dovedit faptul necesității perioadei atât de îndelungate de judecare a cauzei. Or, la acestea lipsesc încheieri, adoptate în conformitate cu prevederile art. 454 alin. (2) din Codul contravențional, care să certifice existența temeiurilor rezonabile de a prelungi termenul de judecare a cauzei.

În ceea ce privește comportamentul reclamantului, instanța de recurs apreciază că, aceasta a avut un rol mai mult neutru, decât activ, deoarece acesta nu s-a prezentat la majoritatea ședințelor de judecată și nu a contribuit la examinarea cauzei în termeni cât mai restrânși. Însă, această circumstanță nu a constituit un temei viabil de a încălca termenul de 30 de zile de judecare a cauzei și a-l prelungi arbitrar, în lipsa unor temeiuri rezonabile și a unor încheieri motivate. Iar, neprezența contestatarului Victor Coval în ședința de judecată putea fi sancționată procedural, inclusiv cu judecarea cauzei în absența acestuia. Or, conform art. 455 alin. (3) din Codul contravențional, neprezentarea în ședință a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenționale.

În corolar, Colegiul remarcă și faptul că, procedura judiciară de examinare a contestației depuse de Victor Coval nu a avut o complexitate ridicată, deoarece nu a necesitat audierea unor martori, efectuarea unei expertize sau întreprinderea altor acțiuni procedurale ce ar fi durat în timp. Perioada excesivă de examinare a acesteia datorându-se unor circumstanțe ce nu pot fi imputate exclusiv reclamantului, ci și comportamentului agentului constator (care nu s-a prezentat la o ședință de judecată), a victimei și nu în ultimul rând al autorității judecătorești, or, în speță, din diferite motive, cauza a fost redistribuită de 4 ori.

Luând în considerare complexitatea cauzei și durata judecării acesteia timp de 11 luni și 16 zile (20 aprilie 2016 – 05 aprilie 2017), comportamentul autorităților relevante (instanțele judecătorești naționale) și miza pentru reclamant, se deduce că, acestuia i-a fost violat dreptul la examinare în termen rezonabil a cauzei, drept, garantat de articolul 6 § 1 din Convenție și de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Conjunctura relevată atestă necesitatea constatării faptului încălcării dreptului lui Victor Coval la judecare în termen rezonabil a contestației depuse împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria și numărul 48430280506673037 întocmit la 05 aprilie 2016 de agentul constator al IP Soroca.

Subsecvent, Colegiul taxează că, în conformitate cu art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Prin prisma articolului 2 alin. (3) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală,

a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Alineatele (4) și (6) ale aceluiași articol consemnează că, prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat. Mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

La caz, Colegiul apreciază ca fiind nejustificată revendicarea lui Victor Coval privind încasarea sumei de 20 000 de lei cu titlu de satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil, și care este excesivă în raport cu sumele acordate de către Curtea Europeană și instanțele naționale în spețe similare.

În acest sens este relevant că, sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă doar pe seama pârâtului Ministerul Justiției, reclamantul urmând să-și motiveze prin argumente verosimile în cererea de chemare în judecată, cât și în cadrul dezbaterilor judecătorești, suferințe morale (psihice sau fizice) care le-a avut de suferit prin neexaminare în termen rezonabil a contestației sale împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria și numărul 48430280506673037 întocmit la 05 aprilie 2016 de agentul constator al IP Soroca, și prin ce s-au manifestat aceste suferințe.

Totodată, acesta urma să administreze probe pertinente, care să nu pună la îndoială concluziile referitoare la existența prejudiciului cauzat, prin care să-și justifice cuantumul acestei pretenții. Or, conform prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Astfel, raportând circumstanțele de fapt constatate și expuse supra, la normele legale ce guvernează raportul material-litigios, luând în considerație perioada de 11 luni și 16 zile (20 aprilie 2016 – 05 aprilie 2017) de judecarea a contestației lui Victor Coval, comportamentul autorităților relevante (instanțele judecătorești naționale) și miza pentru reclamant, Colegiul consideră că suma de 2 000 (două mii) de lei este o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat acestuia prin violarea dreptului său la judecare în termen rezonabil a contestației sale depuse împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria și numărul 48430280506673037 întocmit la 05 aprilie 2016 de agentul constator al IP Soroca.

În altă ordine de idei, Colegiul apreciază ca fiind lipsite de suport argumente invocate de recurent în partea netemeiniciei soluțiilor instanțelor inferioare de a respinge acțiunea în partea reparării prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale

organelor de poliție. Or, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, și Curtea de Apel Chișinău just au ajuns la concluzia că Victor Coval nu întrunește condițiile impuse de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 pentru angajarea răspunderii Statului în urma pretinselor acțiuni ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

La caz, instanța de recurs atestă că pentru aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998, în cazul în care se pretinde despăgubirea prejudiciilor materiale și morale, urmează să existe și să fie întrunite cumulativ (minim o condiție), atât a circumstanțelor prevăzute de art. 6, cât și cele de la art. 3 din Lege. În speță, însă, în privința lui Victor Coval nu a fost emis niciun act judecătoresc prevăzut la art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Din considerentele menționate supra, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarate de Victor Coval, casării deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în partea respingerii capătului de cerere privind constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi în sensul admiterii parțiale a acestei pretenții.

În conformitate art. 445 alin. (1) lit. b) și art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Victor Coval împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018.

Se casează decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, adoptate în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Coval împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de poliție, constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, în partea respingerii capătului de cerere privind constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, și în această parte se pronunță o hotărâre nouă, prin care:

Se admite parțial acțiunea depusă de Victor Coval împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Se constată faptul încălcării dreptului lui Victor Coval la examinarea în termen rezonabil a contestației depuse împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria și numărul 48430280506673037 întocmit la 05 aprilie 2016 de agentul constator al IP Soroca.

Se încasează de la bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Victor Coval suma de 2 000

(două mii) de lei cu titlu de satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei.

În rest, decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, se mențin fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Nina Vascan